

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАСТИКИ

XXXI ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ: СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТЬОГО

30 вересня 2026 р., м. Харків, Україна

С М А Й Б У Т Н Є

У СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Ч ЮРИСПРУДЕНЦІЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ

А ПОЛІТОЛОГІЯ

С ПСИХОЛОГІЯ

С ПЕДАГОГІКА

Н СОЦІОЛОГІЯ

ЕКОНОМІКА

І ФІЛОСОФІЯ

ФІЛОЛОГІЯ

С ІСТОРІЯ

Т МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Б МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ: СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО

Матеріали
XXXI Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 30 вересня 2026 р.)

Харків
«Право»
2026

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
№ 525 від 2 червня 2026 р.*

Редакційна колегія:

Лозовой В. О., доктор філософських наук, професор (голова);

Погрібна В. Л., докторка соціологічних наук, професорка;

Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;

Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка;

Шевченко Л. С., докторка економічних наук, професорка

У45 **Український соціум: соціально-гуманітарний аналіз сучасності та прогноз майбутнього : матеріали XXXI Всеукр. наук.-практ конф. (м. Харків, 30 верес. 2026 р.) / [редкол.: В. О. Лозовой, В. Л. Погрібна, В. А. Прудников та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2026. – 102 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178852399>.**

ISBN 978-617-8852-39-9

Матеріали конференції містять доповіді, у яких висвітлено актуальні проблеми імплементації європейських правових стандартів, історичні традиції стійкості, управління ризиками в економіці, а також філологічні аспекти перекладу та військової лексики. Значну увагу приділено використанню штучного інтелекту в освіті, реалізації ветеранської політики в громадах, геополітичним ризикам глобальних проєктів і трансформації міжнародних відносин в умовах інформаційних війн, ядерного стримування та реконцептуалізації кібердипломатії в епоху ШІ.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, державних службовців та всіх, хто цікавиться актуальними векторами розвитку сучасного суспільства.

УДК 004+061+32+33+34+35+364+37+77+78+81+82+94

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2026

© Харківська асоціація політологів, 2026

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2026

ISBN 978-617-8852-39-9

Калашник Н. Д.,
здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти
навчально-наукового інституту
міжнародних відносин,
Харківський національний економічний
університет імені С. Кузнеця

ТЕОРЕТИЧНІ ВИМІРИ ТА ПРАГМАТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТІЇ «ОСТАННЬОГО РУБЕЖУ» В ЕПОХУ ЯДЕРНОГО СТРИМУВАННЯ

Осмислення механізмів запобігання глобальним катастрофам у сучасній політичній науці вимагає докорінного перегляду класичного понятійно-категоріального апарату. Традиційні інституційні форми взаємодії між державами, що формували основу вестфальської та постбіполярної систем, продемонстрували очевидну дисфункцію [1, с. 127–128]. В умовах, коли легітимні міжнародні майданчики (як-от Організація Об'єднаних Націй чи ОБСЄ) паралізовані правом вето або політичною поляризацією, особливого значення набуває феномен, який дефініюється як «*дипломатія останнього рубежу*». Для розкриття його сутності необхідно здійснити послідовний етимологічний та морфологічний аналіз, що дозволить відокремити цей концепт від суміжних категорій дипломатичної практики.

Етимологічні витоки базового поняття «дипломатія» традиційно пов'язані з процесами інституціоналізації, легітимності, відкритості та дотримання формальних процедур [2, с. 214–215]. Проте метафоричне нашарування «останнього рубежу» кардинально змінює функціональну природу цього явища. У контексті англomовної академічної дискусії цей концепт найчастіше корелює з такими категоріями, як «*backchannel diplomacy*» (закулісна або конфіденційна дипломатія), «*crisis diplomacy*» (кризисна дипломатія) та «*last-resort communication*» (комунікація останнього засобу).

У працях західних дослідників, зокрема Ентоні Ваніса-Сент Джона, конфіденційні та неінституціоналізовані канали зв'язку розглядаються не просто як додаток до офіційної політики, а як автономна, критично важлива архітектура взаємодії. Автор у своїй монографії «*Back channel negotiation: secrecy in the Middle East peace process*» доводить, що за умов екзистенційних криз саме закриті канали (back channels) мінімізують політичні ризики для

лідерів держав, дозволяючи їм уникати публічного тиску та електоральних обмежень [3]. Відтак, етимологічний вектор «останнього рубежу» вказує на граничність, екстремність та безальтернативність використання цих інструментів, коли традиційні дипломатичні конвенції вже втратили свою регулятивну силу.

Морфологічна структура концепту «дипломатія останнього рубежу» в епоху володіння ядерною зброєю безпосередньо впливає з теорії стратегічного торгу та стримування. Базові параметри цієї моделі заклав Томас Шеллінг у своїй фундаментальній праці *«The Strategy of Conflict»* [4]. Він обґрунтував, що в ядерну епоху військова сила держав трансформується у «дипломатію насильства» (*diplomacy of violence*), де ключовим елементом стає не саме застосування зброї, а загроза її використання для примусу суперника до дій або утримання від них (*coercive diplomacy*).

Дипломатія «останнього рубежу» активується саме на найвищих щаблях так званої «драбини ескалації» (*escalation ladder*), концептуалізованої Германом Каном (*Herman Kahn*), оскільки в момент, коли сторони конфлікту підходять до межі, за якою починається неконтрольований ядерний обмін, класичний дипломатичний торг зазнає структурної трансформації [5]. Морфологічно цей процес трансформується у цілісну структуру, де на суб'єктному рівні формується ексклюзивне коло акторів, що містить вищу політичну номенклатуру, як-от глав держав, радників з національної безпеки та керівників розвідувальних служб, які діють через довірених осіб у режимі суворої анонімності, повністю виключаючи з процесу публічні дипломатичні корпуси та міжнародних чиновників. Ця суб'єктна взаємодія розгортається у специфічному об'єктному просторі гострої стратегічної нестабільності, де ціною будь-якої помилки або невірної сприйняття сигналів стає пряме військове зіткнення між ядерними державами, що, своєю чергою, зумовлює особливий процесуальний вимір, який вимагає надвисокої швидкості ухвалення рішень, повної відмови від формального протоколу, використання закритих технічних ліній зв'язку («гарячих ліній») та проведення таємних зустрічей на нейтральних майданчиках для негайного купірування кризи. Важливим аспектом критичного аналізу сутності «останнього рубежу» є когнітивна складова міжнародної політики, досліджена Робертом Джервісом у праці *«Perception and Misperception in International Politics»* [6]. Джервіс продемонстрував, що в умовах дефіциту часу та надвисоких ставок лідери держав схильні інтерпретувати дії супротивника крізь призму найгірших очікувань, що призводить до «спіралі ескалації». Дипломатія «останнього

рубежу» покликана зламати цю когнітивну упередженість. Вона функціонує як інструмент надсилання чітких, недвозначних сигналів про наміри, які не можуть бути спотворені публічною риторикою чи пропагандою.

У межах неореалістичного підходу, який репрезентує Джон Меаршаймер, міжнародні інститути є лише відображенням розподілу сили у світі й не мають власної суб'єктності, здатної зупинити велику державу, що захищає свої екзистенційні інтереси [7]. Коли інституціональні запобіжники руйнуються, що Роберт Кохейн описував як стан розпаду режимів співпраці після гегемонії, держави повертаються до анархічної логіки виживання [8]. Проте наявність ядерних арсеналів робить чисту військову перемогу неможливою через концепцію взаємного гарантованого знищення (MAD).

Саме на цьому стику паралічу інститутів та неможливості застосування абсолютної зброї виникає простір для авторського переосмислення поняття. Більшість класичних західних концепцій кризового менеджменту періоду «холодної війни» виходили з умов стабільної біполярності. Сучасні ж дослідники, такі як Бенуа Пелопідас, наголошують, що старі моделі ігнорували фактор випадковості, кіберзагроз та появи нових ядерних гравців, що робить колишні визначення «контролю над ескалацією» застарілими [9].

На основі здійсненого теоретичного огляду та критичного аналізу зарубіжної літератури, ми можемо сформулювати *авторське визначення* цього феномену: *дипломатія «останнього рубежу»* – це неінституціоналізована, автономна та високоцентралізована система конфіденційних міждержавних комунікацій, яка активується вищим політичним керівництвом у період глибокої дисфункції глобальної архітектури безпеки з метою оперативного керування деескалацією, усунення когнітивних спотворень сприйняття та відвернення безпосередньої загрози застосування зброї масового ураження в умовах системної кризи міжнародних інститутів.

Перехід від концептуалізації поняття дипломатії «останнього рубежу» до її практичного моделювання вимагає побудови чіткої типологічної структури. Оскільки цей вид зовнішньополітичної взаємодії є дискретним та переважно прихованим, його систематизація в класичній науці часто залишалася фрагментарною. Для формування цілісної методологічної бази дослідження необхідно класифікувати наявні канали, виокремити ключові принципи, структурувати методи оперативного реагування та визначити чинники, що обумовлюють ефективність комунікації на межі ядерного конфлікту.

У закордонній політичній науці базовий поділ неформальних дипломатичних каналів традиційно здійснюється за критерієм суб'єктного складу

та ступеня офіційності. Спираючись на підходи американського дослідника Джона Давісона, прийнято виокремлювати три основні типи треків комунікації. До першого треку (Track I) відносять офіційні державні канали, які в контексті нашого дослідження трансформуються в екстрені лінії безпосереднього зв'язку між лідерами ядерних держав. Другий трек (Track II) представляє неофіційну взаємодію між експертами, колишніми урядовцями та науковцями, які не мають офіційних повноважень, але розробляють аналітичні моделі компромісів. Змішаний тип, або трек півтора (Track 1.5), залучає діючих чиновників у приватному статусі спільно з неурядовими аналітиками, що найчастіше стає початковою фазою дипломатії «останнього рубежу».

Проте в епоху володіння ядерною зброєю та деградації багатосторонніх інститутів ця класифікація потребує функціонального переосмислення. Доцільно запропонувати специфічний поділ каналів дипломатії «останнього рубежу» за критерієм їхньої стійкості до інституційної кризи, виділивши техніко-оперативні та агентурно-посередницькі канали. Техніко-оперативні канали охоплюють прямі лінії спецзв'язку та закриті протоколи ядерного сповіщення, тоді як агентурно-посередницькі базуються на комунікації через офіційні розвідспільноти, спеціальних політичних емісарів або залучення асиметричних медіаторів у виглядів третіх держав.

Ефективне розгортання цих каналів базується на специфічній системі принципів, які підпорядковані суворій прагматичній логіці виживання. Головним серед них є принцип інформаційної асиметрії, або суворої секретності. Успіх комунікації на межі ескалації прямо залежить від обмеження витоку інформації, адже публічність змушує сторони демонструвати жорсткість перед внутрішньою аудиторією, що унеможливило компроміс. Йому підпорядкований принцип раціонального взаємного заручництва, за якого обидва суб'єкти визнають неприйнятність ціни ядерного конфлікту, що утримує їх у межах переговорного поля навіть за повної відсутності довіри. Важливу роль відіграє також принцип комунікативної недвозначності, який вимагає очищення мови сигналів від метафор та пропагандистських кліше, оскільки будь-яка помилка інтерпретації загрожує превентивним ударом.

Реалізація зазначених принципів здійснюється через набір конкретних методологічних інструментів. У сучасній теорії міжнародних відносин, зокрема у працях Тодда Сечсера та Меттью Фурмана, методи деескалації поділяють на когнітивно-комунікативні, інструментально-технічні, структурно-політичні та методи асиметричного медіаторства. Когнітивно-комунікативні методи містять пряме стратегічне роз'яснення для чіткого окреслення

«червоних ліній» без публічного приниження опонента. Інструментально-технічні методи передбачають застосування верифікаційної паузи, тобто штучного уповільнення темпу ухвалення рішень для перевірки даних розвідки. Структурно-політичні методи спрямовані на розробку дипломатичного виходу, відомого в західній літературі як «золотий міст» (off-ramps), що дозволяє опоненту відступити зі збереженням політичного обличчя всередині своєї країни. Нарешті, методи асиметричного медіаторства передбачають залучення неінституційних брокерів – держав, які мають реальні економічні важелі впливу на одну зі сторін конфлікту в обхід паралізованої Ради Безпеки ООН.

Функціонування всієї цієї системи методів і принципів залежить від комплексу зовнішніх та внутрішніх чинників. Зовнішні (екзогенні) чинники визначаються станом системної кризи міжнародних інститутів, ступенем деградації договорів про контроль над озброєннями та рівнем геополітичної поляризації у світі. Коли ці чинники досягають максимуму, потреба в дипломатії «останнього рубежу» зростає експоненціально, оскільки інші канали комунікації виявляються закритими. Внутрішні (ендогенні) чинники пов'язані зі структурою самих ядерних держав. Серед них ключовими є рівень цивільно-військового контролю за ядерним периметром та чинник технологічного стиснення часу. Поява гіперзвукового озброєння та спроби інтеграції штучного інтелекту в системи бойового управління, що детально аналізує Корентен Брюстлейн, критично скорочують час на аналіз інформації дипломатами. Це звужує можливості класичного переговорного процесу і робить дипломатію «останнього рубежу» єдиним життєздатним інструментом збереження стратегічної стабільності.

Аналіз сучасного закордонного досвіду функціонування дипломатії «останнього рубежу» дозволяє констатувати радикальну трансформацію кризових комунікацій у період з 2022 по 2026 роки. Руйнування класичної архітектури контролю над озброєннями та фактичний параліч Ради Безпеки ООН змусили провідних глобальних акторів повернутися до інструментів прямого, але глибоко засекреченого торгу. Особливістю цього етапу є те, що дипломатія деескалації розгортається в умовах формування нової мультиполярної структури стримування, де класичний двосторонній баланс періоду «холодної війни» замінюється складними асиметричними взаємодіями між США, Китаєм та регіональними ядерними гравцями.

У закордонній дослідницькій практиці, зокрема у працях аналітиків Стокгольмського інституту дослідження проблем миру (SIPRI) та Інституту

ООН з дослідження проблем роззброєння (UNIDIR), головним емпіричним кейсом сучасності є еволюція відносин у трикутнику Вашингтон – Пекін – Тайбей. На тлі системної кризи таких інститутів, як АСЕАН та ООН, які виявилися неспроможними гарантувати статус-кво в Індо-Тихоокеанському регіоні, дипломатія «останнього рубежу» змінила свій фокус [10, с. 218–219]. Західні дослідники, аналізуючи закриті контакти між радниками з національної безпеки США та вищим військовим керівництвом КНР під час загострень у Тайванській протоці, зазначають, що таємні канали комунікації звужилися до суто оперативного інформування. Якщо раніше метою дипломатії було підписання довгострокових комюніке про співпрацю, то сьогодні вона звелася до превентивного роз'яснення дій флотів та авіації для уникнення випадкового зіткнення, що підтверджує тези Тодда Сечсера про прагматичний характер кризового торгу.

Важливою тенденцією, яка фіксується у працях європейських дослідників, таких як Бенуа Пелопідас, є переосмислення досвіду кризового менеджменту навколо Корейського півострова. Кейс КНДР є класичним прикладом повної інституційної дисфункції, де численні резолюції Ради Безпеки ООН та санкційні механізми не змогли зупинити розвиток ядерної програми Пхеньяна. В умовах, коли офіційні шестисторонні переговори остаточно завмерли, єдиним інструментом стримування неконтрольованої ескалації стає дипломатія «останнього рубежу» – закриті канали зв'язку через розвідувальні спільноти та неофіційні депутації. Цей досвід демонструє, що в мультиполярному світі ядерна дипломатія стає все більш фрагментованою, а її ефективність визначається не міжнародно-правовою легітимністю, а здатністю сторін чітко зчитувати військові наміри одна одної в обхід публічної риторики.

Окрім геополітичних зрушень, сучасні тенденції у сфері дипломатії «останнього рубежу» визначаються глибоким технологічним впливом, який нівелює колишні стандарти стратегічної стабільності. Праці Корентена Брюстлейна та звіти Beyond Nuclear Deterrence Working Group за 2025–2026 роки виділяють кілька новітніх викликів, серед яких ключовим є інтеграція штучного інтелекту та кіберзброї в системи бойового управління та раннього попередження про ракетний напад. Це створює загрозу хибної інтерпретації дій суперника через технічний збій або кібератаку третьої сторони. За умов використання гіперзвукового озброєння час на ухвалення рішень стискається з годин до кількох хвилин, що практично виключає можливість скликання міжнародних комітетів чи проведення традиційних раун-

дів переговорів. Відтак, сучасний досвід змушує держави автоматизувати та забезпечувати самі канали «останнього рубежу» – створювати постійно діючі, захищені цифрові лінії зв'язку між військовими штабами великих держав, які функціонують у режимі реального часу.

Підсумовуючи тенденції сучасного досвіду, можна стверджувати, що дипломатія «останнього рубежу» в середині 2020-х років еволюціонувала від формату періодичних секретних місій до стану перманентної, технічно складної мережі кризового стримування. Вона змушена компенсувати повну руйнацію нормативного поля контролю над озброєннями (зокрема, припинення дії договорів ДРСМД та СНД). Головною особливістю періоду є те, що ефективність цієї дипломатії тепер залежить не від досягнення консенсусу чи підписання підсумкових документів, а від здатності утримати конфлікт у конвенційних межах за умов, коли інституційні майданчики остаточно втратили свій регулятивний потенціал і перетворилися на інструменти політичного протистояння.

Узагальнення теоретико-методологічних засад дослідження дозволяє констатувати, що в умовах системної кризи сучасних міжнародних інститутів безпеки та деградації колишньої архітектури контролю над озброєннями відбувається докорінна трансформація механізмів стратегічного стримування та деескалації. На основі здійсненого етимологічного та морфологічного аналізу було обґрунтовано й сформульовано авторське визначення дипломатії «останнього рубежу», яка дефініюється як неінституціоналізована, автономна та високоцентралізована система конфіденційних міждержавних комунікацій, що активується вищим політичним керівництвом у період глибокої дисфункції глобальних безпекових структур. Головною метою цього специфічного інструменту є оперативне керування деескалацією, усунення когнітивних спотворень сприйняття сигналів сторонами конфлікту та відвернення безпосередньої загрози застосування зброї масового ураження в критичній точці неповернення, що концептуально відокремлює зазначений феномен від класичних багатосторонніх форматів публічної дипломатії.

Дослідження внутрішньої структури та інструментарію дипломатії «останнього рубежу» дозволило типізувати її канали за критерієм функціональної стійкості до системних криз, виокремивши техніко-оперативні та агентурно-посередницькі треки взаємодії великих держав. Доведено, що функціонування цієї закритої системи підпорядковане суворій прагматичній логіці виживання, яка базується на принципах інформаційної асиметрії, раціонального взаємного заручництва та комунікативної недвозначнос-

ті, де провідна роль належить когнітивно-комунікативним, інструментально-технічним і структурно-політичним методам, а також залученню асиметричних медіаторів в обхід «паралізованої» Ради Безпеки ООН. При цьому ефективність реалізації зазначених методів деескалації безпосередньо залежить від комплексу екзогенних факторів, пов'язаних із руйнуванням міжнародно-правового поля, та ендегенних чинників, серед яких критичне значення має рівень цивільно-військового контролю в ядерних державах і фактор технологічного стиснення часу на ухвалення рішень через появу гіперзвукового озброєння та цифровізацію систем бойового управління.

Аналіз сучасного закордонного досвіду періоду 2022–2026 років, зокрема динаміки кризових комунікацій у трикутнику Вашингтон – Пекін – Тайбей та навколо Кореїнського півострова, наочно продемонстрував практичний перехід світової політики від інституційних багатосторонніх режимів до перманентного функціонування мереж таємного антикризового торгу. Сучасні тенденції свідчать про те, що дипломатія «останнього рубежу» в середині 2020-х років остаточно еволюціонувала з формату періодичних секретних місій у стан технічно складної, закритої інфраструктури, яка вимушено компенсує відсутність чинних договорів про стратегічну стабільність, мінімізує ризики міждомовної ескалації в кіберпросторі чи космосі та є єдиним життєздатним інструментом утримання глобальних конфліктів у конвенційних межах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Травмований світ: сучасні конфлікти та управління ними: монографія / [Л. М. Алексеєнко, Л. М. Герасіна, А. Ю. Кравець та ін.]; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. Харків: Право, 2026. 320 с.
2. Політична енциклопедія / Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови). Київ: Парламентське видавництво, 2011. 808 с.
3. Wanis-St. John A. Back channel negotiation: secrecy in the Middle East peace process. Syracuse, NY: Syracuse University Press, 2011. xiv, 352 p.
4. Schelling T. C. The strategy of conflict. Cambridge: Harvard University Press, Cambridge, 1960. 309 p.
5. Kahn H. Eskalation. Berlin: Propyläen Verlag, 1966. 376 p.
6. Jervis R. Perception and misperception in international politics / with a new preface by the author. Princeton, New Jersey: Princeton University Pres, 2017. xc, 445 p.
7. Mearsheimer J. J. The tragedy of Great Power politics. New York: Norton, 2001. xvi, 555 p.

8. Keohane R. O. After hegemony: cooperation and discord in the world political economy / with a new preface by the author. Princeton, N. J.: Princeton University Press, 2005. xxiii, 290 p.

9. Pélipidas B. Repenser les choix nucléaires: la séduction de l'impossible. Paris: SciencesPo les presses, Paris, 2022. 306 p.

10. Геополітичний ландшафт сучасного світу та місце в ньому України: монографія / [В. І. Додонова, О. М. Кириленко, О. Ю. Панфілов та ін.]; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. Харків : Право, 2025. 316 с.

Науковий керівник: доктор філософських наук, професор **М. П. Требін**

Крупський В. В.,
здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти другого року навчання,
групи 8.01.С3.020.25.1,
спеціальності С3 Міжнародні відносини,
Харківський національний економічний
університет ім. С. Кузнеця

СТРАТЕГІЯ «ДЕ-РИЗИКІНГУ» ЩОДО КНР У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ГЕОПОЛІТИЧНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Епохальні геополітичні трансформації, що спостерігаються у XXI столітті, у поєднанні з ескалацією конкуренції між домінантними світовими центрами сили, переформатували парадигму міжнародної торгівлі та глобальної безпеки. Європейський Союз, який багато років робив акцент на екологічній модернізації та лібералізації ринкових механізмів, був змушений змінити стратегію на користь геоекономічного реалізму. Першочерговою дилемою для інституцій Європейського Союзу постає асиметрична взаємозалежність із Китайською Народною Республікою, особливо у стратегічно значущих секторах національного господарства. Реагуючи на цю потенційну загрозу, ЄС сформулював стратегічну доктрину «де-ризикінгу». На противагу радикальній концепції «декаплінгу» (цілковитого розриву економічних зв'язків), яку обстоюють певні політичні кола у Сполучених Штатах Америки, європейський підхід передбачає вибіркове нівелювання критичних

ЗМІСТ

Секція: Юридичні науки

Зінченко Є. Т.

Європейські стандарти прав людини в правовій системі України: сучасні проблеми імплементації та перспективи розвитку..... 3

Зінченко О. В.

Особливості конституційного устрою Сомалі за Тимчасовою Конституцією 2012 р..... 7

Секція: Історичні науки

Штонда В. Р.

Традиції самоорганізації та стійкості запорозьких козаків: значення для сучасної України та її майбутнього..... 13

Секція: Економічні науки

Бідьовка М. А.

Ризик-менеджмент як основа формування сучасної адаптивної системи управління підприємством 17

Секція: Філологічні науки

Ель Кассем О. В., Колосар С. О.

Аудіовізуальний текст та особливості його перекладу. 20

Нешко С. І.

Три причини сказати «ні» ШІ у навчанні послідовному перекладові..... 21

Пангелова М. Б.

Словотвірне та морфологічне освоєння англіцизмів у системі українського дієслова..... 23

Чернишова Т. О.

Лексико-семантична група «Назви безпілотних систем» у класифікації сучасної української військової лексики. 28

Чернявська О. О.

Інтермедіальний дискурс сучасної французької культури: естетика меланхолії у творчості Валері Перрен і Мілен Фармер..... 35

Секція: Державне управління

Волошина О. О., Бородай Л. М.

Сучасні механізми реалізації ветеранської політики на рівні територіальних громад..... 40

Секція: Політичні науки

Михайлова А. Є.

Неоколоніалізм ініціативи «Один пояс, один шлях» : досвід Глобального Півдня як застереження для повоєнної відбудови України.. 45

Секція: Культурологія

Курбанов Г. О.

Національна свідомість та кінематограф (на прикладі відродження кінематографу Японії у повоєнний період).....	50
---	----

Секція: Соціальні комунікації

Нурдунта А.

English Language Education for Future Diplomats in the Context of Ukraine's International Communication.....	53
--	----

Сидун І. В., Новицький І. В.

Роль громадського сектору в професійній орієнтації ветеранів війни.....	57
---	----

Секція: Міжнародні відносини

Анацкій А. В.

Популізм як феномен сучасної міжнародної політики: теоретичний вимір....	60
--	----

Бондар А. А.

Політичні аспекти використання терміна «геноцид» у міжнародних відносинах.....	63
--	----

Жеребятнікова І. В.

Роль міжнародних акторів у сучасних інформаційних війнах.....	67
---	----

Калашиник Н. Д.

Теоретичні виміри та прагматика функціонування дипломатії «останнього рубежу» в епоху ядерного стримування.....	71
---	----

Крупський В. В.

Стратегія «де-ризикінгу» щодо КНР у системі економічної безпеки та геополітичної суб'єктності Європейського Союзу.....	79
--	----

Погрібна В. Л.

Глобальні світові настрої та світова громадська думка: теоретичні та практичні аспекти формування і функціонування.....	84
---	----

Требін М. П.

Трансформація інституту кібердипломатії в умовах розвитку генеративного штучного інтелекту.....	87
---	----

Чабан Я. В.

Вплив діяльності G7 та G20 на соціально-гуманітарну стійкість українського соціуму.....	94
---	----

Для нотаток

Наукове видання

**УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ:
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ
АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ
ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО**

Матеріали
XXXI Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 30 вересня 2026 р.)

Редактор *Т. О. Чернишова*

Підписано до друку 01.10.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 5,9. Обл.-вид. арк. 6. Тираж 100 пр. Зам. № 760

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт Плюс»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (097) 445-07-79
Вебсайт: <https://promart.in.ua>
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8388 від 16.07.2025